

VNEUS Lindgren Jussi(VNK)

17.06.2019
JULKINEN

Viite

Asia

Eurohuippukokous 21.6.2019

Euroryhmä sai joulukuussa 2018 eurohuippukokoukselta toimeksiannon valmistella ehdotuksia euroalueen talousarviovälineen pääpiirteiden osalta sekä Euroopan vakausmekanismin valtiosopimusmuutosten osalta. Lisäksi euroryhmä on keskustellut pankkiunionin loppuunsaattamisesta, sen lopullisesta arkkitehtuurista, riskienvähennyksestä ja mahdollisesta yhteisestä talletussuojasta.

Eurohuippukokouksen olisi määrä hyväksyä euroryhmässä saavutettu alustava sopu tästä EMU:n kehittämisen kokonaisuudesta sekä keskustella vielä avoimista olevista kysymyksistä.

Suomi osallistuu aktiivisesti ja suhtautuu avoimesti EMU:n kehittämiseen korostaen, että kullakin jäsenmaalla on ensisijainen vastuu omasta taloudestaan.

Suomi katsoo, että euroalueen talousarviovälineen rahoitus tulisi järjestää ensisijaisesti osana EU:n omia varoja. Mahdollinen talousarviovälineen täydentävä, ulkoinen rahoitus täytyy perustua aitoon vapaaehtoisuuteen.

Suomi suhtautuu myönteisesti Euroopan vakausmekanismin kehittämiseen. Suomi pitää tärkeänä lainanottajan velan kestävyuden varmistamista ennen tuen myöntämistä ja toimivien velkajärjestelymenettelyiden luomista osana Euroopan vakausmekanismin kehittämistä. EVM:n alustavat valtiosopimusmuutokset ovat kokonaisuutena Suomen tavoitteiden mukaisia.

Suomi kannattaa sijoittajavastuuseen perustuvan pankkiunionin loppuunsaattamista. Suomi pitää tärkeänä yhteisen talletussuojan luomista, mutta sen täytyy olla luonteeltaan reilu, vakuutustyyppinen järjestely. Yhteisen talletussuojan luominen edellyttää riittävää riskien vähentämistä ja tasaamista, mukaan lukien realistisen valtiolainojen vakavaraisuuskohtelun luomista.

Euroalueen talousarvioväline

Euroalueen talousarviovälineen (nk. eurobudjetti) pääpiirteistä on keskusteltu kevään mittaan euroryhmässä eurohuippukokouksen joulukuussa antaman toimeksiannon perusteella. Toimeksiannon mukaisesti euroryhmässä saavutettiin 14.6. alustava sopu talousarviovälineen pääpiirteistä. Talousarvioväline olisi osa EU:n monivuotista rahoituskehystä ja sen koko määräytyisi osana monivuotisen rahoituskehyn neuvotteluita eurohuippukokouksen joulukuussa päättämien linjausten mukaisesti.

Alustavan sovun mukaisesti talousarvioväline voisi tukea jäsenmaiden rakenteellisia uudistuksia sekä julkisia investointeja edesauttaakseen jäsenmaiden kilpailukykyä ja niiden taloudellista lähentymistä.

Eurohuippukokous ja euroryhmä ohjaisivat välineen käyttöä vuosittaisilla strategisilla suuntaviivoilla, ottaen huomioon eurooppalaisen ohjausjakson. Väline olisi tarkoitettu kaikille euromaille sekä ERM II-jäsenmaille.

Talousarviovälineen rahoituksesta – EU:n omat varat ja/tai ulkoinen rahoitus - ei kuitenkaan päästy vielä yhteisymmärrykseen ministeritasolla. Osana rahoituskokonaisuutta jatkotyössä tulee arvioida myös se, miten euroalueen ulkopuolisten jäsenmaiden asemaa koskevat kysymykset huomioidaan. Myöskään välineen käytön jakoperusteista ei päästy vielä ministeritasolla sopuun, joten eurohuippukokous tulee keskustelemaan näistä asioista 21.6. ja antamaan mahdollisen jatkotoimeksiannon euroryhmälle.

Jäsenmaat osallistuisivat uudistusten tai investointien rahoitukseen omalla osarahoituksellaan, joka voisi heijastella jäsenmaan taloudellista tilannetta. Talousarviovälineen kautta maksettaisiin uudistusten tai investointien arvioitujen kustannusten perusteella suoraa tukea ja sen jakautuminen jäsenmaittain määräytyisi välineen tarkoituksen ja oikeusperustan huomioiden. Tuen jakautumisesta ei ole kuitenkaan saavutettu vielä lopullista yhteisymmärrystä ja lisätyötä tarvitaan kuluvan vuoden aikana. Jäsenmaiden tuen saaminen riippuisi rakenteellisten uudistusten toteuttamisesta sekä makrotaloudellisen ehdollisuuden noudattamisesta ja tuki maksettaisiin erissä.

Komissio hallinnoisi välinettä ja sitä valvottaisiin Euroopan parlamentin ja tilintarkastustuomioistuimen toimesta. Väline perustettaisiin EU:n säädöksellä, tavallisessa lainsäätämisyksikössä.

Euroopan vakausmekanismin uudistaminen

Euroryhmä sopi myös alustavasti Euroopan vakausmekanismia (EVM) koskevan valtiosopimuksen uudistamisesta.

Euroryhmä on keskustellut erityisesti EVM:n ennaltaehkäisevästä roolista, ennakkollisen luottolimiitin voimassaolon edellytyksistä, eräiden sopimuksen osien saattamisesta voimaan hallintoneuvoston päätöksellä, varautumisjärjestelyn päätöksentekomenettelyistä, varautumisjärjestelyn ehdollisuudesta, vahvistetuista yhteistoimintalausekkeista, velkakestävyysarvioinnista sekä Kansainvälisen valuuttarahaston osallistumisesta rahoitustukiohjelmiin.

Euroryhmän alustavat muotoiluehdotukset sisältävät Suomen neuvottelutavoitteiden näkökulmasta vain melko vähäisiä muutoksia. Muutosehdotukset eivät sisältäneet Suomen näkökulmasta heikennyksiä päätöksenteon yksimielisyyttä vaativiin osiin tai velan kestävyysvaatimuksiin.

Euroryhmän alustava muotoilu kriisinratkaisurahaston varautumisjärjestelyn päätöksentekomenettelystä edellyttää vielä jäsenmaiden hyväksyntää eurohuippukokouksessa. Alustava muotoilu varautumisjärjestelyn hätätilamenettelyn edellytyksistä noudattaa jo olemassa olevaa hätätilamenettelyä ja on rajattu yksittäisiin luottoihin ja maksuihin. Alustavan sopimusmuotoilun mukaan hätätilamenettelyyn voitaisiin turvautua kaksi kertaa, jonka jälkeen mahdollisuus sen käyttöön voitaisiin aktivoida vasta erillisen hallintoneuvoston päätöksen jälkeen. Päätösvallan määräaikainen delegointi EVM:n toimitusjohtajalle mahdollistuisi alustavan muotoilun mukaan yksittäisissä luotoissa.

Suomi on ajanut pitkään toimivien velkajärjestelymenettelyiden luomista osana Euroopan vakausmekanismin toimintaa. Alustavan euroryhmän sovun mukaisesti tukea hakevan jäsenmaan velkakestävyys tulee nyt varmistaa myös Euroopan vakausmekanismin toimesta, mikä vastaa Suomen tavoitteita. Jos tukea hakevan jäsenmaan velka ei ole kestävällä tasolla, tavoitteena on uudelleenjärjestellä jäsenmaan velka, jotta lainojen takaisinmaksu EVM:lle varmistetaan. Velkajärjestelymenettelyihin liittyen on sovittu alustavasti myös siitä, että euroalueen jäsenmaiden

joukkovelkakirjojen yhteistoimintalausekkeiden aggregointilausekkeet muutetaan, jotta mahdolliset velkajärjestelyt olisivat jatkossa helpommin toteutettavia. Vahvistettujen yhteistoimintalausekkeiden (single-limb CACs) käyttöönotosta vuodesta 2022 alkaen on sopimusluonnoksessa määräys artikloissa. Yhteistoimintalausekkeiden uudistaminen mahdollistaisi velkojainkokouksen sulavamman toiminnan mahdollisessa velkajärjestelyssä, kun jäsenmaan joukkovelkakirjojen uusista maksuehdoista voitaisiin päättää yhdessä äänestyksessä. Nykymuotoisissa sopimusehdoissa tämä ei ole mahdollista ja kaikista joukkovelkakirjasarjoista ja niiden maksuehdoista pitää nykyisellään äänestää erikseen.

Euroryhmä raportoi saavutetusta edistyksestä eurohuippukokoukselle. Työtä yksityiskohtien sopimiseksi ja kokonaisratkaisun saavuttamiseksi jatketaan vielä vuoden toisella puoliskolla työryhmissä ja ministeritasolla. Tavoitteena on, että kokonaispaketista saavutettaisiin sopu joulukuun eurohuippukokouksessa.

Suomi jätti euroryhmässä muutosehdotuksiin varauman, joka turvaa eduskunnan vaikutusmahdollisuudet. EVM-valtiosopimusmuutokset viimeisteltäisiin kuluvan vuoden aikana ja sopimuksen ratifiointi olisi tarkoitus aloittaa jäsenmaiden parlamenteissa kuluvan vuoden loppuun mennessä, kun sopimusmuutoksista on saavutettu lopullinen sopu.

Pankkiunionin loppuunsaattaminen

Euroryhmä keskusteli kesäkuun kokouksessaan pankkiunionin loppuunsaattamisen askelmerkeistä ja tehdystä teknisen tason työstä korkean tason työryhmässä. Korkean tason työryhmän työlle annettaisiin euroryhmän keskusteluiden perusteella mahdollinen jatkomandaatti teknisen valmistelun osalta. Tekninen työ keskittyy yhtäältä riskienvähentämiseen, ml. valtiolainojen vakavaraisuuskohtelu, toisaalta pankkiunionin arkkitehtuurin lopullisen muodon löytämiseen, ml. yhteinen talletussuoja. Keskustelut jatkuvat myös pankkien kriisinratkaisun maksuvalmiusrahoituksen osalta. Korkean tason työryhmä raportoi työnsä tuloksista euroryhmälle viimeistään joulukuussa, jonka perusteella on mahdollista tehdä päätöksiä seuraavista askeleista joulukuun eurohuippukokouksessa.

LIITTEET

Asiasanat	EMU, EMU:n kehittäminen, euro, Pankkiunioni, euroalue, EU:n tulevaisuus
Hoitaa	VM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, RVV, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VH, VTV, YM